
Orzecznictwo Trybunału ubezpieczeń społecznych w sprawach adwokackich

Palestra 15/9(165), 78-80

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W SPRAWACH ADWOKACKICH

**WYROK
TRYBUNAŁU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

z dnia 29 grudnia 1969 r.
(I TR 1637/69) *

Składka na ubezpieczenie społeczne adwokata-członka zespołu adwokackiego nie wchodzi do podstawy wymiaru jego zaopatrzenia emerytalnego.

Trybunał Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu skargi rewizyjnej Józefa W. od wyroku Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w sprawie Józefa W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o podstawę wymiaru emerytury, skargę rewizyjną oddalił.

Z uzasadnienia:

Skarżący Józef W., urodzony 29.VII.1900 r., adwokat, zgłosił 14.II.1969 r. wniosek o przyznanie emerytury, którą mu organ rentowy decyzją z 11.III.1969 r. przyznał od 14.XI.1968 r. od przeciętnego miesięcznego zarobku w okresie od lutego 1968 r. do stycznia 1969 r., wynoszącego 6673,50 zł.

W odwołaniu do rady nadzorczej skarżący domagał się przyjęcia za podstawę wymiaru emerytury 7708,66 zł, gdyż tyle wynosił jego pełny udział w dochodach zespołu adwokackiego bez potrącenia 15% składki na ZUS, którą opłacał ze swoich dochodów.

Orzeczeniem z 20.VI.1969 r. rada nadzorcza zatwierdziła decyzję organu rentowego, opierając się na postanowieniu § 29 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. 1964 r., poz. 4), według którego do-

chód zespołu adwokackiego podlegający podziałowi pomiędzy członków zespołu ustala się po potrąceniu kosztów administracyjnych, do których m. in. zgodnie z § 30 należą składki na ubezpieczenie społeczne.

W skardze do Okręgowego Sądu skarżący obstawał przy żądaniu przyjęcia do podstawy wymiaru emerytury 7708,66 zł. Zdaniem skarżącego § 29 i 30 wspomnianego rozporządzenia odnoszą się tylko do wewnętrznej rachunkowości zespołów adwokackich. Skarżący uważa, że w danym wypadku mają zastosowanie art. 17 ust. 5 pkt 2 i ust. 6 oraz art. 9 pkt 7 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym w powiązaniu z § 1—2 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich (Dz. U. poz. 62) i § 5 pkt 4 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z 19.VIII.1968 r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury lub renty (...) (Dz. U. poz. 246), które przewidują, że emeryturę oblicza się od udziału w zarobkach zespołu brutto.

Wyrokiem z 3.IX.1969 r. Okręgowy Sąd zatwierdził orzeczenie rady nadzorczej organu rentowego.

Powołując się na art. 5 ust. 2 pkt 3 i ust. 6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym oraz § 5 pkt 4 rozporządzenia z 19.VIII.1968 r. (Dz. U. poz. 246) Sąd stwierdził, że do obli-

* Przedruk z OSPiKA z 1971 r. nr 5, poz. 104.

czenia podstawy wymiaru renty przyjmuje się zarobki adwokata z tytułu pracy w zespole adwokackim określone w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich i ich rodzin (Dz. U. poz. 62), a więc: a) udział w podziale dochodów zespołu w równych częściach, b) udział w podziale nadwyżki dochodów zespołu proporcjonalny do osobistego wkładu pracy oraz c) dodatek za kierownictwo zespołu. Przepisy te nie definiują pojęcia dochodu ulegającego podziałowi między członków zespołu. Zdaniem Sądu nie było to jednak konieczne, gdyż zostało uregulowane w § 29 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. z 1964 r., poz. 4), według którego dochód zespołu podlegający po upływie każdego miesiąca podziałowi między członków zespołu ustala się po potrąceniu kosztów administracyjnych zespołu z sumy opłat pobranych za czynności zespołu, a kosztami administracyjnymi zespołu są m. in. składki na ubezpieczenie społeczne (§ 30 rozporządzenia).

Przepisy § 29 i 30 tego rozporządzenia nadal obowiązują a według tych przepisów podział dochodu na członków zespołu adwokackiego następuje po potrąceniu m. in. składek na ubezpieczenie społeczne i dopiero tak obliczony udział w dochodzie stanowi zarobek wchodzący do podstawy wymiaru emerytury lub renty.

W skardze rewizyjnej skarżący zarzuca naruszenie art. 17 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym w związku z § 29—30 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.XII.1963 r., art. 107 pkt 1 ustawy o ustroju adwokatury z 19.XII.1963 r. (Dz. U. poz. 309) i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. (Dz. U. poz. 62).

Skarżący podnosi m. in., że opierając się na § 29 i 30 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z 28.XII.1963 r. o zaliczeniu — z punktu widzenia rachunkowości — składek na ZUS do kosztów zespołu, Okręgowy Sąd eliminuje art. 17 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym, według którego za zarobek uważa się całkowity, bez jakichkolwiek potrąceń zarobek w gotówce. Zgodnie z art. 107 ustawy o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1963 r. poz. 309), Rada Ministrów była upoważniona do określenia w drodze rozporządzenia zasad i trybu opłacania przez zespoły adwokackie składek na ubezpieczenie społeczne oraz ich wysokość. Wydane na podstawie tego upoważnienia rozporządzenie Rady Ministrów z 4.III.1964 r. ustaliło w § 2, że podstawę wymiaru składek i świadczeń ubezpieczeniowych stanowi zarobek, a za taki zarobek uważa się udział w podziale dochodu w równych częściach, udział w podziale nadwyżki dochodów zespołu adwokackiego oraz dodatek za kierownictwo zespołu.

Trybunał Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu jest kwestia, czy do podstawy wymiaru emerytury członka zespołu adwokackiego wchodzi składki na ubezpieczenie społeczne.

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołu adwokackiego (Dz. U. poz. 62) zespoły adwokackie uważa się w kwestii składek ubezpieczeniowych za jednostki gospodarki uspołecznionej, a co za tym idzie koszty składek na ubezpieczenia społeczne obciążają na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.XII.1963 r. (Dz. U. 1964 r., poz. 4) zespół adwokacki, przy czym opłaca on te koszty z sumy opłat pobranych za czynności wszystkich członków zespołu. Zgodnie bowiem z § 30 tego rozporządzenia do kosztów administracyjnych zespołu należą m. in. (w poz. 3) składki na ubezpieczenia społeczne. Oznacza to także, że dochód

zespołu, stanowiący sumę dochodów poszczególnych członków zespołu, ustala się zgodnie z § 29 tego rozporządzenia po potrąceniu kosztów administracyjnych zespołu z sumy opłat pobranych za ich czynności.

Tak więc z sumy opłat pobranych za czynności oddziela się cały szereg płatności administracyjnych zespołu — wśród których mieści się także składka na ubezpieczenie społeczne — by uzyskać sumę dochodu zespołu, która po podziale zgodnie z § 2 wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. staje się zarobkiem członka zespołu adwokackiego. Zarobek ten zgodnie z § 5 pkt 4 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z 19.VIII.1968 r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury (Dz. U., poz. 246) przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru emerytury adwokata-członka zespołu adwokackiego. Przy tak sformułowanym określeniu zarobku adwokata-członka zespołu adwokackiego nie może być mowy o wliczaniu do tego zarobku składki na ubezpieczenie społeczne, skoro nie wchodzi ona w ogóle nawet do dochodu zespołu, nie może więc tym bardziej

stanowiąć części indywidualnej dochodu tego zespołu, przypadającej na określonego członka zespołu, a co za tym idzie — stanowić jego zarobku. Jedyny wyjątek w tej mierze, jakim jest dodatek za kierownictwo zespołu, stanowiący tak koszty administracyjne zespołu jak i część zarobku kierownika zespołu, potwierdza ogólną regułę.

Skoro więc zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym podstawę wymiaru emerytury stanowi przeciętny miesięczny zarobek, to nie mogą składki na ubezpieczenie społeczne wejść do tego zarobku, a co za tym idzie — nie mogły składki na ubezpieczenie społeczne skarżącego wejść do podstawy wymiaru jego emerytury.

Nie może też skarżący powoływać się na art. 17 ust. 4 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym z 1968 r. co do zarobków w nieuspołecznionym zakładzie pracy, skoro zgodnie ze wspomnianym wyżej przepisem § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. zespoły adwokackie uważa się w tych kwestiach za jednostki gospodarki uspołecznionej.

PRASA O ADWOKATURZE

Szeroki rozgłos publiczny, z jakim się spotkały zorganizowane pod patronatem Naczelnej Rady Adwokackiej i staraniem Rady Adwokackiej w Szczecinie dwie imprezy o charakterze naukowo-badawczym, dowodzą ogromnej wagi społeczno-kulturalnej tych bądź co bądź unikalnych wydarzeń, które daleko przekroczyły ściśle korporacyjny ich zasięg. Podając ograniczone (z konieczności) co do rozmiaru relacje o odbytej w dniu 13 czerwca br. pierwszej sesji naukowej Komisji Historycznej NRA, poświęconej problematyce dziejów adwokatury polskiej i jej roli w służbie narodu, oraz powiązanej z tą sesją wystawie piśmiennictwa o adwokaturze (a także eksponującej inne elementy aktywności ludzi adwokatury u nas i za granicą), zwrócić trzeba przede wszystkim uwagę na obszerną informację prawną zamieszczoną w „Prawie i Życiu” (nr 14 z dnia 11 lipca br.) pt. *Wystawa o adwokaturze w Szczecinie*. Autor tej notatki (kb) tak m.in. przedstawił genezę i swoje wrażenia z otwartej wystawy: